

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3 večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popusti po dogovoru, inzerati davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slomškov trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Binkoštna senzacija v Londonu:

Tajni razgovori med Anglijo in Italijo v Rimu

Opirajoč se na izjave Mussolinija v Turinu skuša Anglija razčistiti svoje odnose z Italijo in obenem posredovati v sporu med Italijo in Francijo

London, 30. maja. br. Italijanske čete, ki so se borile v španski državljanski vojni na strani generala Franca, odhajajo iz Španije. Jutri odide zadnji transport, tako da bodo ostali v Španiji le maloštevilni vojaški strokovnjaki, ki so vstopili v špansko vojsko in postali španski državljani. S tem je Italija izpolnila obljubo, ki jo je dala Angliji ob sklenitvi angleško-italijanskega sporazuma lanskega leta.

V londonskih krogih tolmačijo to dejstvo kot dokaz, da Italija nima namena še bolj komplicirati mednarodni položaj ter smatrajo to tudi za čin, ki dokazuje, da Italija ne želi porušiti vseh mostov z Londonom. V zvezi z govorom Mussolinija v Turinu, v katerem je prav tako podčrtal željo Italije, da se vsi spori rešijo na mirnem načinu, naglašajo, da v Evropi ni nobenega vprašanja, ki bi opravičevalo novo vojno, smatrajo merodajni krogi v Londonu, da je še vedno opravičeno upanje, da se doseže z Italijo sprejemljiv dogovor zlasti glede re-

šitve vseh spornih vprašanj, nanašajočih se na razmerje v sredozemskem bazenu.

V zvezi s tem so zbudile v političnih krogih veliko pozornost vesti o razgovorih, ki jih je imel tamošnji angleški veleposlanik z italijanskimi državniki. Novi angleški veleposlanik sir Percy Loraine se je na binkoštno soboto zvečer prvič po svojem prihodu v Rim sestel z italijanskim ministrskim predsednikom Mussolinijem in se razgovarjal z njim nad eno uro. Včeraj je imel nad eno uro trajajoč sestanek z italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano. Za danes je napovedan ponoven sestanek. O čem so razpravljali, ni bilo nikjer objavljeno. V londonskih političnih in diplomatskih krogih pa so prepričani, da gre za zelo važne razgovore, nanašajoče se na bodoče razmerje med Italijo in Anglijo, verjetno pa je tudi, da skuša Anglija posredovati v sporu med Italijo in Francijo. Vsekakor pripisujejo tem razgovorom največjo važnost.

movine. Poljsko delavstvo pričakuje, da bo našlo v tej borbi polno razumevanje in podporo angleškega delavstva. Kongres

je sprejel izjave poljskega delegata z viharnimi ovacijami Poljski.

Tvorni patriotizem Angležev Milijonski darovi vojnemu ministrstvu za okrepitev državne obrambe

London, 30. maja. z. Listi poročajo, da dobiva vojni minister Hoare Belsha dnevno kopico pisem, v katerih najrazličnejši ljudje dajejo duška svojemu patriotizmu in pošiljajo prispevke za okrepitev državne obrambe. Na ta način so se v kratkem času zbrala že milijonska sredstva. Med najpomembnejšimi pa je dar filantropa lorda Nuffielda, ki je financiral tudi izdelovanje takozvanih »jeklenih pljuč«, s katerimi se lahko ohranijo pri življenju ohromeli bolniki. Lord Nuffield je poslal vojnemu ministru pismo, v katerem

mu sporoča, da želi tudi on prispevati k ojačenju angleške državne obrambe in s tem k ohranitvi miru. Zato pošilja vojnemu ministru 1 milijon delnic družbe Morris Motor v vrednosti 15 milijona funtov. Te delnice donosajo letno nad 100.000 funtov (to je nad pol milijarde dinarjev). Ta denar naj se uporabi za izboljšanje položaja milice in angleških vojaških formacij. Obenem izraža željo, naj bi njegovemu zgledu sledili tudi drugi petični Angleži, da bi na ta način pred vsem svetom manifestirali svoj patriotizem.

Balkanska zveza ostane slej ko prej osnova turške zunanje politike Pomembne izjave predsednika turške republike Inenija na kongresu republik. ljudske stranke

Ankara, 30. maja. br. Na otvoritvi kongresa turške republikanske ljudske stranke, ki jo je ustanovil pokojni Kemal Atatürk, je imel predsednik republike Inenija govor, v katerem se je dotaknil splošnega mednarodnega položaja. Naglasil je, da je Turčija trdno odločena braniti z vsemi sredstvi svoje interese in vsako ped svoje zemlje. Kakor sama nima nikakih imperalističnih teženj, tako zahteva tudi od drugih, da spoštujejo njeno neodvisnost in nedotakljivost. Sporazum, ki ga je Turčija sklenila z Anglijo, ni naperjen proti nikomur in ima le obrambni cilj. Kakor z Anglijo, družijo Turčijo tudi s Francijo prijateljske vezi. Edino vprašanje, ki je obstajalo med Turčijo in Francijo, je bilo

vprašanje aleksandretskega Sandžaka. Tudi to vprašanje je sedaj rešeno v obojestransko zadovoljstvo in sedaj ni nobene sile na svetu, ki bi mogla porušiti prijateljstvo Turčije s Francijo. Balkanska zveza ostane slej ko prej osnova turške zunanje politike in tudi na tem ne more nobena sila na svetu ničesar spremeniti. Turčija bo vedno izpolnila dano besedo ter bo dosledno stala na braniku svobode in miru. Ob koncu je izrazil prepričanje, da se bodo dale prebroditi vse sedanje težave, ki se pojavljajo v mednarodnih odnosih v Evropi ter da bo prišlo do mirne poravnave, ker se vsi odgovorni državniki zavedajo, kako strašna katastrofa bi bila za vso Evropo nova vojna.

Rumunija pred volitvami 1. junija bodo volili po novem volilnem zakonu, ki predvideva korporacijski sistem

Bukarešta, 30. maja. g. Za 1. junij so razpisane parlamentarne volitve, ki se bodo vršile po novem zakonu. Volilo se bo po korporacijah tako, da tvorijo kmetje, gospodarski krogi in intelektualci ločene skupine. Ker je z novim volilnim zakonom starostna doba povišana od 21 na 30 let in ker nepismeni nimajo volilne pravice, se je število volilnih upravičencev zelo zmanj-

šalo. Pri zadnjih volitvah leta 1937 jih je bilo še 4.6 milijona, tokrat pa jih je samo 2 milijona. Z novim zakonom je uvedena volilna dolžnost. Vsaka propaganda po shodih je zabranjena. Dovoljena je le tiskana propaganda z letaki, ki pa ne smejo obsegati več kakor sto besed kandidatovega programa in njegovo sliko.

Po volitvah na Madžarskem Pri parlamentarnih volitvah je dosegla vlada absolutno večino — Preosnova vlade

Budimpešta, 30. maja. br. Za praznike so bile na Madžarskem parlamentarne volitve. Izid volitev bo znan šele jutri popoldne, vendar pa že doslej znani rezultati kažejo, da bo dobila vlada, kakor je bilo vnaprej pričakovati, veliko večino. Vsi člani vlade so izvoljeni. Negotova je še usoda voditeljev madžarskih nacistov, proti katerim je vodila vlada najhujšo borbo. V političnih krogih zatrjujejo, da bo vlada takoj po objavi končnih volilnih rezultatov podala ostavko. Smatrajo pa za gotovo, da bo regent Horthy poveril mandat za sestavo nove vlade zopet sedanjemu ministrskemu predsedniku grofu Teleakyju, ki bo v svojem kabinetu izvedel nekatere

osebne spremembe. Računajo s tem, da bodo izpadli iz vlade sedanji finančni minister Remenyi, pravosodni minister dr. Nagy in kmetijski minister grof Mihael Teleki. Finančno ministrstvo bo najbrže poverjeno sedanjemu državnemu podtajniku dr. Szaszu, za bodočega kmetijskega ministra pa je predviden bivši ministrski predsednik Imredy.

Budimpešta, 30. maja. br. Po doslej znanih rezultatih volitev je vladna stranka zelo napredovala in si osvojila ogromno večino. Poleg socialistov so izšli iz volilne borbe izdesetniki mali kmetje Tiborja Eckhardta, ki je propadel proti vladnemu kandidatu v svojem lastnem volilnem okraju. V 78 volilnih okrajih je dobila vladna stranka 62 mandatov, dočim je osem spornih, a le osem jih je pripadlo drugim skupinam. Med izvoljenimi sta tudi bivša ministrska predsednika Daranyi in Imredy.

Spremembe v turški vladi

ANKARA, 30. maja. AA. Anatolska agencija poroča, da sta pravosodni minister Fikre Silaj ter minister za monopole in carine Rama Tarhan dala ostavke, ker se želita popolnoma posvetiti delu v stranki. Za novega ministra pravde je imenovan Okijar Feti, bivši predsednik vlade in poslanec v Londonu, za ministra za monopole in carine pa je imenovan Rajp Karadenis.

Atentat v Jeruzalemu

Jeruzalem, 30. maja. br. Včeraj sta eksplozirali v središču mesta, kjer je bil promet najbolj živahen, dve bombi. Štiri osebe so bile ubite, 16 pa hudo ranjenih. Policija je takoj napravila racijo, vendar pa atentatorjev ni izsledila. Arretiranih je bilo več Židov, ker sumijo, da je atentat delo židovskih ekstremistov.

Angleški kralj v Ameriki

Vancouver, 30. maja. AA. Sprejem angleške kraljevske dvojice v Vancouveru je bil veličasten. V mesto je prispelo ogromno število prebivalcev iz okolice ter iz držav Washington, Oregon, Idaho in Kalifornije. Kralj Jurij je nosil uniformo letalskega maršala, da bi s tem naglasil važnost Vancouverja kot letalskega središča na Tihem oceanu. Po sprejemu na občini je angleški kraljevski par napravil avtomobilski sprehod po mestu. Množice ljudstva so vso noč stale na ulicah, da bi lahko videle angleškega kralja. Včeraj je angleški kraljevski par odpotoval v Viktorijo.

Trgovinski minister Tomić v Londonu

London, 30. maja. br. Jugoslovenski trgovinski minister dr. Jevrem Tomić, ki se je več dni mudil na obisku v Parizu, je sredi prispel iz Pariza v London. Tudi v Londonu bo ostal dva do tri dni ter bo imel razgovore o medsebojnih gospodarskih odnosih.

Amerika in Palestina

Washington, 30. maja. AA. Reuter: Ministrstvo za zunanje zadeve je pisмено obvestilo člane kongresa, ki so zahtevali intervencijo Zedinjenih držav v korist palestinskih Židov, da Zedinjene države ne morejo vložiti nobenega formalnega protesta, dokler bodo pravice ameriških državljanov, predvidene v konvenciji iz leta 1934, zaščitene. S tem pismom je jasno povedano, da Amerika ni spremenila stališča glede Palestine, kakor ga je orisal zunanji minister Hull v oktobru lanskega leta.

Pomen obiska francoske mornarice v angleških lukah

London, 30. maja. AA. Hayas: »Daily Telegraph« pozdravlja prihod francoskih vojniš ladij v angleške luke. List pravi med drugim, da ta obisk pomeni jasen dokaz tesnega tovarništva, ki obstoja med pomorskimi silami obeh držav. Istočasno je obisk francoskega brodograd v Londonu, Liverpoolu in Glasgowu dokaz intimnih vezi, ki združujejo oba naroda. List se posebno pohvalno izraža o križarki »Dunquerque« ter o križarki »Strasbourg«, ki sta v Liverpoolski luki. List pričakuje, da se razgovori med obema generalnima štaboma mornarice vodijo v prištnem razpoloženju. V današnjem času je bolj kot kdaj prej potrebno sodelovanje obeh narodov v vseh oblasteh organizacije narodne obrambe.

Zapornice v Panamskem prekopu

Washington, 30. maja. 1. Ameriški senat je sprejel včeraj predlog, da se v Panamskem prekopu zgradi posebne zapornice, s katerimi bi mogoče v primeru vojne prekop zapreti in tako preprečiti sovražniku prehod skozi prekop. Stroški so proračunani na blizu 50 milijonov dolarjev.

„Dežela svobode“

Kalkuta, 30. maja. vlada države Siam je sklenila predlagati parlamentu, da bi se odslej Siam imenoval Rankai, to je »dežela svobode«.

Ekspresni vlak zdrvel preko nasipa

London, 30. maja. g. Iz Singapure poročajo o hudi železniški nesreči, ki se je pripetila včeraj na progi Paula—Lombour. Singapurski ekspres, ki je bil polno zasaden, je na nekem ovinku skočil iz tira ter se prevrnil po osem metrov visokem nasipu. Strojevodja in kurjač sta se ubila, 340 potnikov pa je dobilo deloma hude, deloma lažje poškodbe. Da ni bilo več smrtnih žrtev, je pripisovati izredno močni železniški konstrukciji vozov. Mislijo, da gre za čin sabotaže.

Irski ekstremisti še vedno ne mirujejo

London, 30. maja. br. V Devonshiru je včeraj v nekem kinu pri popoldanski predstavi eksplodirala bomba s plinom za soljenje. Bombo je vrigel neki mladenec z galerije. Poškodovanih je bilo 12 oseb. Policija je aretirala tri osumljence.

Izbruh vulkana

Alaska, 30. maja. AA. Havas. Vulkan Veniaminov je začel v četrtke bruhati. V vsej okolici se čuti od časa do časa potres. Okolice je do 50 km daleč pokril pepel.

Prekoceanski letalec izginil brez sledu

London, 30. maja. AA. Reuter. O letalcu Smithu, ki je brez dovoljenja odletel s svojim letalom »Baby Clipper« na let preko oceana, ni že 37 ur nobenih vesti.

Borzna poročila.

Curth, 30. maja. Beograd 10.—, Pariz 11.7625, London 20.785, New York 443.875, Bruselj 75.60, Milan 23.36, Amsterdam 238.45, Berlin 178.10, Praga 15.22, Varšava 83.75, Sofija 5.40, Bukarešta 3.36.

Amerika se odreka svoji nevtralnosti

**Predlog vlade za ukinitve najglavnejših določb
zakona o nevtralnosti**

Washington, 30. maja. g. Že dalje časa so v ameriških političnih krogih razpravljali o reviziji zakona o nevtralnosti, da bi mogla tako Amerika v danem primeru podpreti evropske demokratične države, če bi prišlo do oboroženega konflikta. Sedaj pa je zunanji minister Hull predložil zunanjepolitičnemu odboru senata in poslanske zbornice konkreten predlog vlade, kako naj se spremenijo nevtralnostni zakon. Hull predlaga, da se ukinejo naslednje točke:

1. Prepoved ameriškim ladjam, da plovejo v vojne cone.
2. Prepoved potovanja ameriških državljanov v vojne cone.
3. Prepoved sprejemanja tovorov za vojskujoče se države.
4. Prepoved dajanja kreditov vojskujočim se državam.

5. Prepoved zbirk v Ameriki za vojskujoče se države.

6. Kontrola nad izvozom surovin v vojskujoče se države.

V spremnem pismu utemeljuje Hull ukinitve teh prepovedi s tem, da bi njihova nadaljna veljavnost onemogočila Ameriki podpreti države, ki stopijo v borbo za obrambo človeških pravic, svobode in miru. Kar se tiče ukinitve kontrole nad izvozom v vojskujoče se države, je jasno, da bo vsaka država skrbela za to, da ne bo dopustila izvoza v sovražne države.

Razprava o tem predlogu se bo pričela v sredo ali četrtek. V političnih krogih ne dvomijo, da bosta obe zbornici predlog vlade sprejeli.

Danes odgovor Moskve

**Molotov bo odgovoril v ruskem parlamentu,
nato pa bo izročen pismen odgovor**

London, 30. maja. br. Včeraj je sovjetski komisar za zunanje zadeve Molotov sprejel francoskega in angleškega poslanika v Moskvi ter jima sporočil, da je ruska vlada po proučitvi angleško-francoskih predlogov glede sklenitve vojske zveze Anglije, Francije in Rusije prišla do prepričanja, da ti predlogi odgovarjajo njenim željam. Oфициalni odgovor moskovske vlade je objavil za danes. Kakor se naknadno doznava, bo imel danes Molotov na seji sveta narodnih sovjetov (ruskega parla-

menta) velik govor, v katerem bo orisal mednarodni položaj in ob enem objavil odgovor vlade na francosko-angleške predloge. Takoj nato bo njegov govor v obliki note izročen angleškemu in francoskemu poslaniku kot službeni odgovor moskovske vlade.

Majski se je vrnil v London

London, 30. maja. AA. Reuter. Sovjetski veleposlanik Majski se je vrnil sredi dneva v London.

Kongres bivših angleških bojnikov Ogromna patriotska manifestacija v Londonu

London, 30. maja. br. Na binkoštno nedeljo se je pričel v Londonu kongres bivših angleških bojnikov. Na kongresu se je zbralo okrog 20.000 udeležencev svetovne vojne. Prva svečana seja je bila včeraj popoldne v Queen Hallu, kjer je predsednik zveze podal poročilo o delu organizacije. Kongres je poročilo odobril in pomorno izvolil za predsednika sira Frederica Mauricea. V zahvalnem govoru se je predsednik spominjal prejšnjih prizadevanj angleških bojnikov za izboljšanje odnosov z Italijo in Nemčijo ter naglasil, da bivši angleški bojniki tudi še sedaj verujejo, da tudi njihovi tovariši v Italiji in Nemčiji ne glede na sedanjo napetost tudi še danes enako iskreno žele dobre odnose z Anglijo. V nadaljnjih izjavah je predsednik Maurice odločno zavrnil trditve o dekadenci britanske rase ter naglasil, da širijo nasprotniki take vesti s prezornim namenom. Kdorkoli pa se bo poskušal prepričati o resničnosti teh vesti, se bo na svoje veliko razočaranje prepričal že o naslednjem. V Veliki Britaniji

je narod pripravljen preliti tudi zadnjo kapljico krvi za svojo svobodo in ne bo nikdar kapituliral. Izjave predsednika so bile sprejete z viharnim odobravanjem in pritjevanjem. Po svečani seji so udeleženci kongresa v ogromnem spredu odkorakali v Hyde Park, kjer so defilirali pred vojvodo Kentom, ki je zastopal odsotnega kralja. Tudi pri tej priliki so dali duška svojo odločnosti za borbo v obrambo svobode in pravice.

Poljaki se bodo borili do zadnjega dihljaja

London, 30. maja. br. Na kongresu angleške delavske stranke je imel govor tudi delegat poljskih sindikalnih organizacij Václav Vojevodski. Sporočajoč pozdrave poljskega delavstva se je dotaknil tudi mednarodnega položaja in naglasil, da je sleherni Poljak ne glede na politično prepričanje pripravljen boriti se do zadnjega diha za svobodo in neodvisnost svoje do-

**LJUBLJANSKI
VELESEJEM**

od 3. do 12. junija 1939

(45. RAZSTAVNA PRIREDITEV)
600 RAZSTAVLJALCEV IZ 12 DRŽAV
NAJRAZNOVRSTNEJŠE BLAGO

Posebne razstave:

**Pohištvo
Avtomobili
Narodne vezanine**

Polovična vozna na železnici. Pri postajni blagajni kupite rumeno železniško izkaznico za 2 din. — Zrebanje vstopnic za dobitke v vrednosti okrog 100.000.—

